ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)

της 5ης Μαρτίου 2003 *

Στην υπόθεση Τ-194/01,

Unilever NV, με έδρα το Rotterdam (Κάτω Χώρες), εκπροσωπούμενη από τους V. von Bomhard και A. Renck, δικηγόρους,

προσφεύγουσα,

κατά

Γραφείου Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ), εκπροσωπουμένου από τους F. López de Rego και J. F. Crespo Carrillo,

καθού,

που έχει ως αντικείμενο προσφυγή κατά της αποφάσεως του πρώτου τμήματος προσφυγών του Γραφείου Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) της 22ας Μαΐου 2001 (υπόθεση R 1086/2000-1),

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους R. M. Moura Ramos, Πρόεδρο, J. Pirrung και A. W. H. Meij, δικαστές,

γραμματέας: D. Christensen, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 13ης Νοεμβρίου 2002,

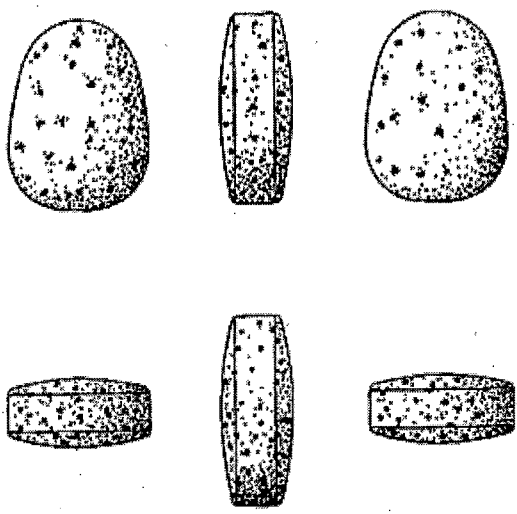
εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Ιστορικό της διαφοράς

1 Στις 9 Δεκεμβρίου 1999 η προσφεύγουσα υπέβαλε αίτηση καταχωρήσεως κοινοτικού σήματος στο Γραφείο Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (στο εξής: Γραφείο), δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) 40/94 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1993, για το κοινοτικό σήμα (ΕΕ 1994, L 11, σ. 1), όπως έχει τροποποιηθεί.

2 Το τρισδιάστατο σήμα του οποίου ζητήθηκε η καταχώρηση είναι το ακόλουθο:

Δεν ζητήθηκε η καταχώρηση κάποιου χρώματος.

3 Τα προϊόντα για τα οποία ζητήθηκε η καταχώρηση του σήματος υπάγονται στην κλάση 3 κατά την έννοια του Διακανονισμού της Νίκαιας που αφορά τη διεθνή κατάταξη προϊόντων και υπηρεσιών με σκοπό την καταχώρηση των σημάτων, της 15ης Ιουνίου 1957, όπως έχει αναθεωρηθεί και τροποποιηθεί, και αντιστοιχούν στην ακόλουθη περιγραφή: «απορρυπαντικά· προϊόντα για πλύσιμο ρούχων και άλλες ουσίες για πλύσιμο ρούχων· προϊόντα επεξεργασίας υφασμάτων· προϊόντα για καθαρισμό, στίλβωση, αφαίρεση λιπαρών ουσιών και τρίψιμο· προϊόντα για πλύσιμο μαγειρικών σκευών· σαπούνια· είδη αρωματοποιίας· αιθέρια έλαια· καλλυντικά· καλλυντικές κρέμες· σαμπουάν μαλλιών· αποσμητικά· στυπτηρία· μυλόπετρες προς λείανση· ελαφρόπετρα· πέτρες για το ξύρισμα· σμυριδόπετρα· άλατα λουτρού· λευκαντικά άλατα· αντιεφιδρωτικά· οδοντόκρεμες· προϊόντα μακιγιάζ· προϊόντα ντεμακιγιάζ· είδη ατομικής καθαριότητας».

4 Με απόφαση της 7ης Σεπτεμβρίου 2000 ο εξεταστής απέρριψε την αίτηση του άρθρου 38 του κανονισμού 40/94 με το αιτιολογικό ότι το σήμα του οποίου ζητήθηκε η καταχώρηση στερείτο κάθε διακριτικού χαρακτήρα, υπό την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94.

5 Στις 7 Νοεμβρίου 2000 η προσφεύγουσα άσκησε προσφυγή ενώπιον του Γραφείου, βάσει του άρθρου 59 του κανονισμού 40/94, κατά της αποφάσεως του εξεταστή.

6 Με απόφαση της 22ας Μαΐου 2001 (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση), η οποία κοινοποιήθηκε στην προσφεύγουσα στις 5 Ιουνίου 2001, το τμήμα προσφυγών ακύρωσε την απόφαση του εξεταστή, καθόσον με αυτήν απορρίφθηκε το αίτημα της προσφεύγουσας όσον αφορά τα ακόλουθα προϊόντα: «είδη αρωματοποιίας, αιθέρια έλαια, καλλυντικές κρέμες, σαμπουάν μαλλιών, αποσμητικά, αντιεφιδρωτικά και οδοντόκρεμες». Απέρριψε την προσφυγή της προσφεύγουσας κατά τα λοιπά.

7 Στην ουσία, το τμήμα προσφυγών θεώρησε ότι το σήμα του οποίου ζητήθηκε η καταχώρηση εστερείτο διακριτικού χαρακτήρα όσον αφορά τα στερεά απορρυπαντικά και τα συναφή προϊόντα. Σημείωσε ότι το ακανόνιστο ωοειδές σχήμα του επίμαχου σήματος δεν διαφέρει ουσιαστικά από το δισκοειδές σχήμα που έχουν παραδοσιακά το σαπούνι ή τα συνηθισμένα απορρυπαντικά, έστω και αν δεν ταυτίζεται απόλυτα με αυτό. Τα στίγματα επί της ταμπλέτας αποτελούν επίσης ένα κοινό στοιχείο. Οι ταμπλέτες της προσφεύγουσας αντιστοιχούν σε ένα θεμελιώδη τρόπο συσκευασίας απορρυπαντικών και μεγάλου αριθμού συναφών προϊόντων. Η επίμαχη ταμπλέτα δεν έχει αυθαίρετα χαρακτηριστικά ικανά να τη διακρίνουν από άλλα συναφή σχήματα στην αγορά.

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

8 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 14 Αυγούστου 2001, η προσφεύγουσα άσκησε την παρούσα προσφυγή. Στις 13 Νοεμβρίου 2001 το Γραφείο κατέθεσε υπόμνημα αντικρούσεως. Η προσφεύγουσα δεν ζήτησε την άδεια να καταθέσει υπόμνημα απαντήσεως δυνάμει του άρθρου 135, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου.

9 Στο πλαίσιο των μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας, το Πρωτοδικείο κάλεσε τους διαδίκους να απαντήσουν σε μια ερώτηση. Επιπλέον, ζήτησε από την προσφεύγουσα να προσκομίσει ορισμένα έγγραφα. Απαντώντας στα αιτήματα αυτά η προσφεύγουσα κατέθεσε υπόμνημα, συνοδευόμενο από σχετικά παραρτήματα. Το Πρωτοδικείο σημείωσε την απάντηση της προσφεύγουσας στην υποβληθείσα ερώτηση και έλαβε υπόψη τα έγγραφα που κατατέθηκαν κατόπιν αιτήσεώς του. Έτσι, η ως άνω απάντηση, που εκτίθεται στα σημεία 1 έως 13, 35 και 36 του υπομνήματος αυτού, και το παράρτημα 20 του εν λόγω υπομνήματος κατατέθηκαν στη δικογραφία. Το Πρωτοδικείο αρνήθηκε, όμως, την πρωτοκόλληση του υπομνήματος αυτού και των λοιπών παραρτημάτων του, που επεστράφησαν στην προσφεύγουσα.

10 Με το δικόγραφο της προσφυγής η προσφεύγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να μεταρρυθμίσει την προσβαλλόμενη απόφαση, έτσι ώστε να καταστεί δυνατή η ζητούμενη καταχώρηση του σήματος·

— άλλως, να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση·

— να καταδικάσει το Γραφείο στα δικαστικά έξοδα.

11 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση η προσφεύγουσα δήλωσε ότι επιθυμεί να περιορίσει το περιεχόμενο του καταλόγου των προϊόντων για τα οποία ζητείται η καταχώρηση του σήματος, έτσι ώστε να θεωρηθεί ότι η αίτηση καταχωρήσεως του σήματος αφορά πλέον μόνον τα προϊόντα για πλυντήρια πιάτων. Απαντώντας σε ερώτηση του Πρωτοδικείου, η προσφεύγουσα διευκρίνισε ότι η ως άνω δήλωση σημαίνει ότι παραιτείται από τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως, που στηρίζεται σε παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως σχετικά με ένα μέρος των προϊόντων για τα οποία το τμήμα προσφυγών επιβεβαίωσε την απόφαση του εξεταστή, και ότι περιορίζει πλέον τα αιτήματά της στην ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως λόγω παραβάσεως του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94.

Συναφώς, επιθυμεί όπως ο διακριτικός χαρακτήρας του σήματος του οποίου ζητείται η καταχώρηση εκτιμηθεί μόνον ως προς τα προϊόντα για πλυντήρια πιάτων.

12 Το Γραφείο ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την προσφυγή·

— να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Σκεπτικό

Επί του περιεχομένου των αιτημάτων της προσφεύγουσας

13 Όσον αφορά τις δηλώσεις στις οποίες προέβη η προσφεύγουσα κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, πρέπει να υπομνησθεί ότι ο ζητών την καταχώρηση κοινοτικού σήματος μπορεί οποτεδήποτε να υποβάλει στο Γραφείο αίτημα περιορισμού του καταλόγου των σχετικών προϊόντων και υπηρεσιών, σύμφωνα με το άρθρο 44 του κανονισμού 40/94 και τον κανόνα 13 του κανονισμού (ΕΚ) 2868/95 της Επιτροπής, της 13ης Δεκεμβρίου 1995, περί της εφαρμογής του κανονισμού 40/94 για το κοινοτικό σήμα (ΕΕ L 303, σ. 1). Από τις ανωτέρω διατάξεις προκύπτει ότι περιορισμός του καταλόγου των προϊόντων ή υπηρεσιών που μνημονεύονται σε αίτηση καταχωρήσεως κοινοτικού σήματος πρέπει να γίνεται σύμφωνα με ορισμένες ειδικές προϋποθέσεις. Δεδομένου ότι το προφορικώς υποβληθέν από την προσφεύγουσα, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, αίτημα δεν πληροί τις προϋποθέσεις αυτές, τούτο δεν μπορεί να θεωρηθεί ως αίτηση τροποποιήσεως κατά την έννοια των προπαρατεθεισών διατάξεων.

14 Αντιθέτως, η δήλωση αυτή πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι η προσφεύγουσα παραιτήθηκε από την προσφυγή της, καθόσον με αυτή ζητήθηκε η ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως για άλλα προϊόντα εκτός από τα προϊόντα για πλυντήρια πιάτων.

15 Αυτή καθαυτή μια τέτοια παραίτηση δεν είναι αντίθετη προς την απορρέουσα από το άρθρο 135, παράγραφος 4, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου απαγόρευση τροποποποιήσεως, ενώπιον του Πρωτοδικείου, του αντικειμένου της διαφοράς, όπως αυτό ήχθη ενώπιον του τμήματος προσφυγών. Πράγματι, περιορίζοντας το αίτημα ακυρώσεως μόνον όσον αφορά το τμήμα της προσβαλλομένης αποφάσεως που αφορά τα προϊόντα για πλυντήρια πιάτων, η προσφεύγουσα δεν ζητεί από το Πρωτοδικείο να αποφανθεί επί διαφορετικών αιτημάτων από εκείνα που υπέβαλε στο τμήμα προσφυγών. Παραιτούμενη από το αίτημα ακυρώσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως όσον αφορά μια σειρά άλλων προϊόντων υπαγομένων στην κλάση 3 του Διακανονισμού της Νίκαιας, η προσφεύγουσα επικέντρωσε την προσφυγή της στα προϊόντα τα οποία αφορούσε κυρίως η αίτηση καταχωρήσεως σήματος, ήτοι σε μια συγκεκριμένη κατηγορία στερεών απορρυπαντικών προϊόντων.

16 Εντούτοις, όσον αφορά το αίτημα της προσφεύγουσας να εξετασθεί ο διακριτικός χαρακτήρας του ζητούμενου σήματος όσον αφορά μόνον τα προϊόντα για πλυντήρια πιάτων, πρέπει να διευκρινιστεί ότι η μερική παραίτησή της δεν επηρεάζει την αρχή κατά την οποία εναπόκειται στο Πρωτοδικείο να ελέγξει, στο πλαίσιο της παρούσας διαφοράς, τη νομιμότητα της αποφάσεως του τμήματος προσφυγών. Ο έλεγχος αυτός πρέπει να πραγματοποιείται ενόψει του πραγματικού και νομικού πλαισίου της διαφοράς, όπως αυτή ήχθη ενώπιον του τμήματος προσφυγών. Επομένως, ένας διάδικος δεν μπορεί να μεταβάλλει, με μερική παραίτηση από τα αιτήματά του, τα πραγματικά και νομικά στοιχεία βάσει των οποίων εξετάζεται η νομιμότητα της αποφάσεως του τμήματος προσφυγών.

17 Ενόψει των δηλώσεων αυτών της προσφεύγουσας κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η προσφεύγουσα ζητεί πλέον την ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως μόνον καθόσον αυτή αφορά την απόρριψη της προσφυγής σχετικά με τα προϊόντα για πλυντήρια πιάτων και την καταδίκη του Γραφείου στα δικαστικά έξοδα.

Επί της νομιμότητας της προσβαλλομένης αποφάσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

18 Δεδομένου ότι η προσφεύγουσα παραιτήθηκε από τον δεύτερο λόγο ακυρώσεως, που στηρίζεται σε παράβαση της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως, επικαλείται πλέον προς στήριξη της προσφυγής της ένα μόνο λόγο, στηριζόμενο σε παράβαση του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94. Ο λόγος αυτός υποδιαιρείται σε τέσσερα σκέλη. Πρώτον, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι το τμήμα προσφυγών ερμήνευσε εσφαλμένα το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94, ακολουθώντας αυστηρότερα κριτήρια για τα τρισδιάστατα σήματα έναντι των άλλων σημάτων. Δεύτερον, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι το τμήμα προσφυγών παρέλειψε να λάβει υπόψη την κατάσταση στη σχετική αγορά, καθώς και τις συνήθειες των καταναλωτών. Τρίτον, η προσφεύγουσα προσάπτει στο τμήμα προσφυγών ότι δεν έλαβε υπόψη το γεγονός ότι το σήμα του οποίου ζητείται η καταχώρηση διακρίνεται επαρκώς από τα συνήθη σχήματα που έχουν οι ταμπλέτες για πλυντήρια πιάτων, οπότε έχει διακριτικό χαρακτήρα. Τέταρτον, η προσφεύγουσα επικαλείται τη νομολογία ορισμένων κρατών μελών και την πρακτική εθνικών γραφείων σημάτων, που, κατά την προσφεύγουσα, συνηγορούν υπέρ της απόψεώς της ότι σχήματα για ταμπλέτες για πλυντήρια πιάτων που διαφέρουν από τα συνήθη βασικά σχήματα μπορούν να προστατεύονται ως κοινοτικά σήματα.

19 Με το πρώτο σκέλος του λόγου ακυρώσεως η προσφεύγουσα προσάπτει στο τμήμα προσφυγών ότι προβαίνει σε δυσμενείς διακρίσεις μεταξύ τρισδιαστάτων και παραδοσιακών σημάτων, αντίθετες προς το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94. Ισχυρίζεται ότι, κατά τον κανονισμό 40/94, η δυνατότητα καταχωρήσεως ενός σήματος αποτελεί τον κανόνα, ενώ η ύπαρξη λόγου απαραδέκτου βάσει του άρθρου 7 του κανονισμού 40/94 αποτελεί την εξαίρεση. Επομένως, το Γραφείο φέρει το βάρος αποδείξεως όσον αφορά την ύπαρξη απολύτου λόγου απαραδέκτου της καταχωρήσεως. Το τμήμα προσφυγών προέβη σε αντιστροφή της σχέσεως μεταξύ του κανόνα και της εξαιρέσεως και εφάρμοσε αντίστροφα τον κανόνα περί βάρους αποδείξεως όσον αφορά τα τρισδιάστατα σχήματα, ειδικότερα δε τις ταμπλέτες για πλυντήρια πιάτων. Η προσφεύγουσα υπενθυμίζει ότι ένας ελάχιστος διακριτικός χαρακτήρας αρκεί για να μπορεί να δικαιολογείται η καταχώρηση ενός σήματος.

20 Η προσφεύγουσα θεωρεί εσφαλμένη την άποψη ότι οι καταναλωτές δεν αντιλαμβάνονται, καταρχήν, τα σχήματα ως ένδειξη της προελεύσεως του προϊόντος. Κατ' αυτήν, οι καταναλωτές δεν διερωτώνται περί της προελεύσεως των προϊόντων καθημερινής καταναλώσεως, την οποία ούτε καν γνωρίζουν, αλλά προσέχουν μόνον ώστε να διακρίνουν μεταξύ αυτών τούτων των διαφόρων προϊόντων. Επομένως, η λειτουργία του σήματος δεν έγκειται στο να αποτελεί ένδειξη της προελεύσεως, αλλά μάλλον να αποτελεί ένδειξη του ίδιου του προϊόντος. Προς διάκριση των προϊόντων μεταξύ τους, οι καταναλωτές στηρίζονται σε πληθώρα σημείων, περιλαμβανομένης της συσκευασίας, του χρώματος και του σχήματος του προϊόντος, μεταξύ των οποίων το όνομα του προϊόντος δεν είναι το σημαντικότερο στοιχείο.

21 Η προσφεύγουσα έχει την άποψη ότι η εφαρμογή αυστηρότερων κριτηρίων για τα τρισδιάστατα σήματα δεν μπορεί να δικαιολογηθεί από τη σκέψη ότι τα σχήματα πρέπει να είναι διαθέσιμα ώστε να μπορούν να χρησιμοποιούνται από όλους τους επιχειρηματίες. Αφενός, ισχυρίζεται ότι η «ανάγκη ελεύθερης χρησιμοποιήσεως ορισμένων στοιχείων» δεν αποτελεί αυτοτελή λόγο αρνήσεως καταχωρήσεως. Αφετέρου, εκθέτει ότι με την καταχώρηση των τρισδιαστάτων σημάτων δεν επιδιώκεται η μονοπώληση της διαθέσεως στο εμπόριο ορισμένου προϊόντος, αλλά η προστασία της ιδιαίτερης εμφανίσεως ενός προϊόντος. Επιπλέον, η προσφεύγουσα εκτιμά ότι δεν δικαιολογούνται αυστηρότερα κριτήρια για τα τρισδιάστατα σήματα για λόγους στηριζόμενους στην προστασία των σχεδίων και υποδειγμάτων.

22 Με το δεύτερο σκέλος του λόγου ακυρώσεως η προσφεύγουσα επικρίνει τη διαπίστωση του τμήματος προσφυγών κατά την οποία οι καταναλωτές δεν εκλαμβάνουν την εμφάνιση που έχουν οι ταμπλέτες απορρυπαντικού ως ένδειξη προελεύσεως, με την αιτιολογία ότι στηρίζεται αποκλειστικά σε αφηρημένες σκέψεις και όχι σε πραγματικά περιστατικά και σε αποδεικτικά στοιχεία. Κατ' αυτήν, το τμήμα προσφυγών δεν έλαβε υπόψη όλα τα περιστατικά της υπό κρίση υποθέσεως, ιδίως έναντι της καταστάσεως στην αγορά, τα οποία έθεσε υπόψη του η προσφεύγουσα.

23 Όσον αφορά την κατάσταση στην αγορά, η προσφεύγουσα εκθέτει ότι οι κατασκευαστές που παράγουν ταμπλέτες απορρυπαντικού στην Ευρώπη χρησιμοποιούν το σχήμα και την εμφάνιση των προϊόντων αυτών προκειμένου να διακρίνουν τα δικά τους από εκείνα άλλων κατασκευαστών. Κατά την προσφεύγουσα, οι καταναλωτές ήταν πάντοτε σε θέση να διακρίνουν τις διάφορες ταμπλέτες απορρυπα-

ντικών ανάλογα με το σχήμα και το χρώμα τους, πράγμα το οποίο συνέβαινε και στην πράξη. Υποστηρίζει την άποψη ότι, εν πάση περιπτώσει, οι καταναλωτές έχουν «εξασκηθεί» σ' αυτό. Υπογραμμίζει ότι το αποτέλεσμα της εν λόγω «εξασκήσεως» πρέπει να διακρίνεται από τον επίκτητο διακριτικό χαρακτήρα.

24 Η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι οι παραγωγοί που διαθέτουν στην αγορά ταμπλέτες απορρυπαντικών έχουν την πληρέστερη γνώση της αγοράς. Επομένως, το γεγονός ότι επέλεξαν διαφορετικά σχήματα και διαφορετικά χρώματα προκειμένου να διακρίνουν τα στερεά απορρυπαντικά προϊόντα τους από εκείνα των ανταγωνιστών τους και το γεγονός ότι καταβάλλουν προσπάθεια να τα προστατεύσουν ως σήματα πρέπει να θεωρηθούν ως απόδειξη ή, τουλάχιστον, ως σημαντική ένδειξη του ότι οι καταναλωτές αντιλαμβάνονται τα χαρακτηριστικά που έχουν οι ταμπλέτες και στηρίζονται στα χαρακτηριστικά αυτά και όχι στα ονόματα των προϊόντων προκειμένου να επιλέξουν μεταξύ των προσφερομένων στην αγορά προϊόντων.

25 Με το τρίτο σκέλος του λόγου η προσφεύγουσα αμφισβητεί τη διαπίστωση του Γραφείου κατά την οποία το σχήμα και η εμφάνιση της επίμαχης στην υπό κρίση υπόθεση ταμπλέτας είναι συνήθη. Η προσφεύγουσα παραδέχεται ότι οι στρογγυλές ή οι παραλληλόγραμμες ταμπλέτες με ένα ή δύο έγχρωμα στρώματα έχουν καταστεί συνήθη προϊόντα στην αγορά απορρυπαντικών και, επομένως, μπορούν να θεωρούνται ως στερούμενες διακριτικού χαρακτήρα.

26 Η προσφεύγουσα υπογραμμίζει ότι το επίμαχο στην υπό κρίση υπόθεση σχήμα είναι ένα ακανόνιστο ωοειδές σχήμα με πεπλατυσμένα άκρα και μεγάλα σκούρα στίγματα, που ομοιάζει με βότσαλο. Υπενθυμίζει ότι οι Ευρωπαίοι καταναλωτές αποδίδουν σημασία στο σχήμα και στα χρώματα που έχουν οι ταμπλέτες απορρυπαντικού. Από αυτό συμπεραίνει ότι το ενδιαφερόμενο κοινό θα διακρίνει οπωσδήποτε το σχήμα του «βοτσάλου» από τα στρογγυλά ή τα παραλληλόγραμμα σχήματα που χρησιμοποιούνται συνήθως στη σχετική αγορά. Επιμένει επί του γεγονότος ότι το σχήμα αυτό είναι μοναδικό στην αγορά και ότι κανένας άλλος επιχειρηματίας δεν το έχει χρησιμοποιήσει για τα ως άνω προϊόντα. Διατείνεται ότι στην αγορά κυκλοφορούν μόνο στρογγυλές ή παραλληλόγραμμες ταμπλέτες, παραθέτει δε μερικά παραδείγματα προς απόδειξη του ισχυρισμού της αυτού. Προσθέτει ότι τα μεγάλα και πλήρως ευδιάκριτα στίγματα επί της επίμαχης ταμπλέτας έχουν διαφορετική εμφάνιση από εκείνη που έχουν οι άλλες ταμπλέτες

απορρυπαντικών στην αγορά, δεδομένου ότι τα στίγματα στις τελευταίες αυτές ταμπλέτες είναι πολύ μικρότερα και δεν μπορούν να γίνονται αντιληπτά ως τέτοια. Η προσφεύγουσα υποστηρίζει την άποψη ότι το τμήμα προσφυγών όφειλε να συλλέξει αποδείξεις επ' αυτού για να μπορέσει να στηρίξει την άποψη ότι το επίμαχο σχήμα είναι σύνηθες. Απαντώντας σε ερώτηση του Πρωτοδικείου, η προσφεύγουσα εξέθεσε ότι η ίδια δεν διαθέτει επί του παρόντος στην αγορά ταμπλέτα για πλυντήρια πιάτων με το σχήμα για το οποίο ζητείται η σχετική καταχώρηση, οπότε δεν μπορεί να προσκομίσει ένα τρισδιάστατο δείγμα προϊόντος σε σχέση με το σήμα του οποίου ζητεί την καταχώρηση.

27 Η προσφεύγουσα παρατηρεί ότι, με την προσβαλλόμενη απόφαση, το τμήμα προσφυγών αναγνώρισε ότι το εριζόμενο εν προκειμένω σχήμα είναι ένα ακανόνιστο ωοειδές σχήμα που δεν είναι απολύτως όμοιο με το σύνηθες σχήμα που έχουν τα απορρυπαντικά προϊόντα. Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι το τμήμα προσφυγών κακώς απαιτεί το σήμα του οποίου ζητείται η καταχώρηση να διακρίνεται σημαντικά από τα συνήθη σχήματα και να έχει αυθαίρετα χαρακτηριστικά προκειμένου να είναι δυνατή η καταχώρησή του.

28 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση η προσφεύγουσα προσέθεσε ότι, προκειμένου περί προϊόντων για πλυντήρια πιάτων, μόνον το παραλληλόγραμμο σχήμα είναι σύνηθες στην αγορά, διότι αυτό αντιστοιχεί προς το σχήμα των υποδοχών που έχουν οι συσκευές για τις οποίες προορίζονται τα προϊόντα αυτά. Εξ αυτού συνάγει ότι, όσον αφορά τα προϊόντα για πλυντήρια πιάτων, μόνον το παραλληλόγραμμο σχήμα στερείται διακριτικού χαρακτήρα. Θεωρεί ότι τούτο δεν ισχύει για το επίμαχο στην υπό κρίση υπόθεση σχήμα του «βοτσάλου». Διατείνεται ότι το σχήμα αυτό είναι μοναδικό και ότι διακρίνεται σημαντικά από τα συνήθη βασικά σχήματα που χρησιμοποιούνται μέχρι τώρα στην αγορά. Επιπλέον, ακόμα και αν θεωρηθεί ότι το σχήμα αυτό πλησιάζει το σχήμα μιας στρογγυλής ταμπλέτας, σύνηθες στην αγορά προϊόντων για πλυντήρια ρούχων, από αυτό δεν μπορεί να συναχθεί ότι τούτο στερείται διακριτικού χαρακτήρα επειδή αφορά προϊόντα για πλυντήρια πιάτων.

29 Η προσφεύγουσα προσέθεσε, πάντοτε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ότι ο αριθμός των σχημάτων που μπορούν να έχουν οι ταμπλέτες απορρυπαντικών είναι περιορισμένος, δεδομένου ότι αυτές αποτελούνται από πεπιεσμένη σκόνη απορρυπαντικού, οπότε υφίσταται κίνδυνος θραύσεώς τους σε περίπτωση που το επιλεγέν σχήμα είναι ιδιαίτερα περίπλοκο. Εξ αυτού συνάγει ότι, στην περίπτωση των ως άνω ταμπλετών, ελάχιστα σημαντικές διαφορές σε σχέση με τα βασικά σχήματα πρέπει να αρκούν για να μπορεί να γίνεται δεκτός ο διακριτικός χαρακτήρας κάποιου σχήματος.

30 Με το τέταρτο σκέλος του λόγου η προσφεύγουσα επικαλείται τη νομολογία και την πρακτική σε ορισμένα κράτη μέλη και την πρακτική του ίδιου του Γραφείου για να αποδείξει ότι τα εφαρμοσθέντα εν προκειμένω κριτήρια ήταν υπερβολικά αυστηρά. Αφενός, επικαλείται αποφάσεις δικαστηρίων εκδοθείσες στη Γερμανία, στις Κάτω Χώρες και στην Ιταλία. Από τη νομολογία αυτή συνάγει ότι ορισμένα εθνικά δικαστήρια κρίνουν ότι ταμπλέτες απορρυπαντικών με χαρακτηριστικά που διακρίνονται, έστω και ελαφρά, από το σύνηθες σχήμα των προϊόντων αυτών έχουν επαρκή διακριτικό χαρακτήρα προκειμένου να μπορεί να προστατεύεται η εμφάνισή τους ως σήμα. Θεωρεί ότι το επίμαχο στην υπό κρίση υπόθεση σχήμα μπορεί να προστατευθεί, κατά μείζονα λόγο.

31 Στη συνέχεια, η προσφεύγουσα ισχυρίζεται ότι οι εθνικές αρχές πολλών κρατών μελών έχουν καταχωρήσει διάφορα σχήματα για ταμπλέτες απορρυπαντικών, χωρίς να απαιτούν οι ταμπλέτες αυτές να έχουν έντονες διαφορές σε σχέση με τα προϋφιστάμενα συνήθη σχήματα. Θεωρεί ότι το σχήμα της επίδικης στην υπό κρίση υπόθεση ταμπλέτας διακρίνεται περισσότερο από τα συνήθη σχήματα έναντι των σημάτων που έχουν καταχωρηθεί σε εθνικό επίπεδο.

32 Τέλος, η προσφεύγουσα επικαλείται την πρακτική του Γραφείου σε ζητήματα καταχωρήσεως τρισδιαστάτων σημάτων σχετικά με ταμπλέτες απορρυπαντικών. Πρώτον, παραθέτει δύο αιτήσεις καταχωρήσεως σήματος οι οποίες έχουν δημοσιευθεί, ήτοι τις αιτήσεις υπ' αριθ. 809 830 και 924 829. Παραδέχεται ότι οι αιτήσεις αυτές δεν οδήγησαν σε σχετική καταχώρηση, σημειώνει όμως ότι οι εξεταστές θεώρησαν προφανώς ότι αυτές έχουν επαρκή διακριτικό χαρακτήρα. Όμως, κατά την προσφεύγουσα, τούτο συνέβη πριν το Γραφείο λάβει απόφαση επί της αρχής κατά την οποία οι ταμπλέτες απορρυπαντικών δεν μπορούν να αποτελούν το αντικείμενο καταχωρήσεως, εκτός αν έχουν έκδηλες διαφορές σε σχέση με τις συνήθεις ταμπλέτες. Η προσφεύγουσα διατείνεται στη συνέχεια ότι το Γραφείο καταχώρισε ορισμένο αριθμό σχημάτων όσον αφορά ταμπλέτες απορρυπαντικών. Θεωρεί ότι οι καταχωρήσεις αυτές, σε αντιπαράθεση με την άρνηση στην οποία προσέκρουσε η αίτησή της εν προκειμένω, αποδεικνύουν ότι υφίσταται αβεβαιότητα στο πλαίσιο του Γραφείου όσον αφορά τα εφαρμοστέα κριτήρια για την καταχώρηση σημάτων για ταμπλέτες απορρυπαντικών.

33 Θεωρεί ότι θα ήταν σύμφωνο προς τον σκοπό του κανονισμού 40/94 και προς την πρακτική των εθνικών γραφείων σημάτων αν το Γραφείο δεχόταν τέτοια σήματα υπό την προϋπόθεση ότι έχουν ένα ελάχιστο όριο διακριτικού χαρακτήρα. Υπο-

στηρίζει την άποψη ότι το επίμαχο στην υπό κρίση υπόθεση σήμα έχει ένα τέτοιο ελάχιστο διακριτικό χαρακτήρα. Η προσφεύγουσα αναγνωρίζει ότι η υποστηριζόμενη άποψη θα επηρεάσει την έκταση της προστασίας των σχετικών σημάτων. Θεωρεί, ωστόσο, ότι είναι πρόσφορο να προσδιοριστεί κατά περίπτωση η έκταση αυτή από τα δικαστήρια που θα επιληφθούν των σχετικών διαφορών λόγω αντιποιήσεως σήματος.

34 Το Γραφείο αντιτείνει στο πρώτο σκέλος του λόγου ότι τα κριτήρια που εφάρμοσε το τμήμα προσφυγών δεν οδηγούν σε δυσμενείς διακρίσεις μεταξύ των τρισδιαστάτων σημάτων που αποτελούνται από το σχήμα του προϊόντος και των άλλων σημάτων. Διατείνεται ότι το τμήμα προσφυγών απλώς εφάρμοσε το άρθρο 7 του κανονισμού 40/94, λαμβάνοντας υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των εν λόγω προϊόντων και τις περιστάσεις υπό τις οποίες αυτά διατίθενται στο εμπόριο.

35 Όσον αφορά το δεύτερο σκέλος του λόγου, το Γραφείο παρατηρεί ότι η προσφεύγουσα δεν λαμβάνει επαρκώς υπόψη τη σημασία των ονομάτων των προϊόντων για την εκ μέρους των καταναλωτών επιλογή στο πλαίσιο κάποιας αγοράς. Επιπλέον, επικρίνει την ανάλυση της αγοράς στην οποία προβαίνει η προσφεύγουσα, διότι η τελευταία δεν εξετάζει ούτε την τιμή ούτε την ποιότητα των προϊόντων. Κατά το Γραφείο, δεν μπορεί να συναχθεί από την απεικόνιση της ταμπλέτας επί της συσκευασίας του προϊόντος ότι η ταμπλέτα αυτή έχει διακριτικό χαρακτήρα. Θεωρεί ότι ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας ότι οι καταναλωτές είναι σε θέση να διακρίνουν τις διάφορες ταμπλέτες απορρυπαντικού ανάλογα με το σχήμα και τα χρώματά τους και ότι έχουν εξασκηθεί προς τούτο είναι μια απλή υπόθεση, η οποία δεν στηρίζεται σε αποδείξεις όσον αφορά τα βασικά ή συνήθη σχήματα και τις παραλλαγές τους που μπορεί κανείς να φανταστεί.

36 Όσον αφορά το τρίτο σκέλος του λόγου, το Γραφείο ισχυρίζεται ότι οι διαφορές μεταξύ του σχήματος του οποίου ζητήθηκε η καταχώρηση και των βασικών σχημάτων που έχουν οι στρογγυλές ή παραλληλόγραμμες ταμπλέτες απορρυπαντικών δεν είναι τέτοιας φύσεως ώστε να μπορεί να τις παρατηρήσει ο καταναλωτής. Καταρχάς, συγκρίνει τη γραφική απεικόνιση του ζητούμενου σήματος με εκείνη μιας παρεμφερούς στρογγυλής ταμπλέτας. Παρατηρεί ότι, κατά την απεικόνιση της ταμπλέτας από έξι διαφορετικές πλευρές, τέσσερις από τις ως άνω εικόνες είναι απολύτως όμοιες με εκείνες μιας στρογγυλής ταμπλέτας, ενώ το ωοειδές σχήμα διαφαίνεται μόνο σε δύο από αυτές. Το Γραφείο παρατηρεί στη συνέχεια ότι, όταν οι

ταμπλέτες απορρυπαντικών απεικονίζονται επί της συσκευασίας, απεικονίζονται συνήθως σε ομάδες ή/και υπό προοπτική. Κατά το Γραφείο, στις δύο αυτές περιπτώσεις δεν είναι δυνατόν να αντιληφθεί κανείς κάποια διαφορά μεταξύ του επίμαχου ωοειδούς σχήματος και ενός στρογγυλού σχήματος. Όσον αφορά τα στίγματα στην επιφάνεια του σήματος, το Γραφείο επικαλείται τις αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 19ης Σεπτεμβρίου 2001 επί θεμάτων αφορώντων τρισδιάστατα σήματα [T-335/99, Henkel κατά ΓΕΕΑ (παραλληλόγραμμη κόκκινη και λευκή ταμπλέτα), Συλλογή 2001, σ. II-2581· T-336/99 Henkel κατά ΓΕΕΑ (παραλληλόγραμμη πράσινη και λευκή ταμπλέτα), Συλλογή 2001, σ. II-2589· T-337/99 Henkel κατά ΓΕΕΑ (στρογγυλή κόκκινη και λευκή ταμπλέτα), Συλλογή 2001, σ. II-2597· T-117/00, Procter & Gamble κατά ΓΕΕΑ (τετράγωνη λευκή και ανοιχτή πράσινη ταμπλέτα), Συλλογή 2001, σ. II-2723· T-118/00 Procter & Gamble κατά ΓΕΕΑ (τετράγωνη λευκή ταμπλέτα με πράσινα και ανοιχτά πράσινα στίγματα), Συλλογή 2001, σ. II-2731· T-119/00 Procter & Gamble κατά ΓΕΕΑ (τετράγωνη λευκή ταμπλέτα με κίτρινα και κυανά στίγματα), Συλλογή 2001, σ. II-2761· T-120/00 Procter & Gamble κατά ΓΕΕΑ (τετράγωνη λευκή ταμπλέτα με κυανά στίγματα), Συλλογή 2001, σ. II-2769· T-121/00 Procter & Gamble κατά ΓΕΕΑ (τετράγωνη λευκή ταμπλέτα με πράσινα και κυανά στίγματα), Συλλογή 2001, σ. II-2777· T-128/00 Procter & Gamble κατά ΓΕΕΑ (τετράγωνη ταμπλέτα φέρουσα εγκοπή), Συλλογή 2001, σ. II-2785· T-129/00 Procter & Gamble κατά ΓΕΕΑ (παραλληλόγραμμη ταμπλέτα φέρουσα εγκοπή), Συλλογή 2001, σ. II-2793]. Κατά τις ως άνω αποφάσεις, η παρουσία στιγμάτων δεν αρκεί για να μπορεί να εκλαμβάνεται η όψη μιας ταμπλέτας απορρυπαντικού ως ένδειξη της προελεύσεως του προϊόντος. Το Γραφείο εκθέτει ότι το ζητούμενο σήμα δεν μπορεί να διακρίνει τα σχετικά προϊόντα από εκείνα που έχουν διαφορετική προέλευση. Υπογραμμίζει ότι το σχήμα αυτό είναι σύνηθες ή, εν πάση περιπτώσει, αποτελεί παραλλαγή ενός συνήθους σχήματος που μπορεί να φανταστεί κανείς, στρογγυλού, τετράγωνου ή παραλληλόγραμμου.

37 Τέλος, όσον αφορά το τέταρτο σκέλος του λόγου, το Γραφείο φρονεί ότι η άποψη που ακολουθήθηκε στο πλαίσιο των αποφάσεων των εθνικών δικαστηρίων τις οποίες παραθέτει η προσφεύγουσα δεν ισχύει πλέον μετά τις αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 19ης Σεπτεμβρίου 2001 (προαναφερθείσες στη σκέψη 36 ανωτέρω). Υπενθυμίζει τη νομολογία κατά την οποία οι καταχωρήσεις που πραγματοποιούνται στο εξής στα κράτη μέλη συνιστούν απλώς ένα στοιχείο το οποίο, χωρίς να είναι καθοριστικό, μπορεί μόνο να ληφθεί υπόψη προκειμένου περί της καταχωρήσεως κοινοτικού σήματος. Θεωρεί ότι τα παραδείγματα καταχωρήσεως που παρέθεσε η προσφεύγουσα αποδεικνύουν ότι το Γραφείο ακολουθεί μια συγκροτημένη πρακτική όταν πρόκειται για την καταχώρηση σημάτων για ταμπλέτες απορρυπαντικών.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

38 Κατά το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94, δεν γίνονται δεκτά για καταχώρηση «τα σήματα που στερούνται διακριτικού χαρακτήρα».

39 Όπως προκύπτει από τη νομολογία, τα σήματα τα οποία αφορά το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94 είναι ιδίως αυτά που, από πλευράς του ενδιαφερόμενου κοινού, χρησιμοποιούνται συνήθως στις συναλλαγές για την παρουσίαση των οικείων προϊόντων ή υπηρεσιών ή για τα οποία υπάρχουν, τουλάχιστον, συγκεκριμένες ενδείξεις βάσει των οποίων μπορεί να συναχθεί ότι είναι δυνατό να χρησιμοποιηθούν με τον τρόπο αυτό [απόφαση του Πρωτοδικείου της 2ας Ιουλίου 2002, Τ-323/00, SAT.1 κατά ΓΕΕΑ (SAT.2), Συλλογή 2002, σ. II-2839, σκέψη 37]. Πράγματι, τα σήματα αυτά δεν παρέχουν στον καταναλωτή ο οποίος αγοράζει το προϊόν ή την υπηρεσία που προσδιορίζει το σήμα να έχει τη δυνατότητα να αγοράσει αργότερα το ίδιο προϊόν, εφόσον αποκόμισε από αυτό θετικές εντυπώσεις, ή να το αποφύγει, εφόσον αποκόμισε αρνητικές εντυπώσεις [απόφαση του Πρωτοδικείου της 27ης Φεβρουαρίου 2002, Τ-79/00, Rewe-Zentral κατά ΓΕΕΑ (LITE), Συλλογή 2002, σ. II-705, σκέψη 26].

40 Επομένως, ο διακριτικός χαρακτήρας ενός σήματος μπορεί να εκτιμηθεί μόνον, αφενός, σε σχέση με τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τις οποίες ζητήθηκε η καταχώρηση και, αφετέρου, σε σχέση με τον τρόπο με τον οποίο το ενδιαφερόμενο κοινό αντιλαμβάνεται το εν λόγω σήμα (προαναφερθείσες στην προηγούμενη σκέψη αποφάσεις LITE, σκέψη 27, και SAT.2, σκέψη 37).

41 Όσον αφορά τα προϊόντα τα οποία αφορά η παρούσα προσφυγή, δηλαδή τα προϊόντα για πλυντήρια πιάτων που υπάγονται στην κλάση 3 υπό την έννοια του Διακανονισμού της Νίκαιας, πρέπει να διευκρινιστεί ότι το σήμα του οποίου ζητείται η καταχώρηση αποτελείται από την εικόνα του ίδιου του προϊόντος.

42 Οι ταμπλέτες για πλυντήρια πιάτων τις οποίες αφορά η παρούσα προσφυγή, όπως και όλα τα άλλα προϊόντα που υπάγονται στην κλάση 3 του Διακανονισμού της Νίκαιας τα οποία αφορούσε η αρχική αίτηση καταχωρήσεως σήματος και η προσβαλλόμενη απόφαση, είναι καταναλωτικά αγαθά ευρέως διαδεδομένα. Το ενδιαφερόμενο για τα προϊόντα αυτά κοινό είναι το σύνολο των καταναλωτών. Επομένως, ο διακριτικός χαρακτήρας του σήματος του οποίου ζητείται η καταχώρηση πρέπει να εκτιμηθεί λαμβανομένης υπόψη της τεκμαιρόμενης προσδοκίας του μέσου καταναλωτή, που έχει τη συνήθη πληροφόρηση και είναι ευλόγως προσεκτικός και ενημερωμένος (βλ., κατ' αναλογία, την απόφαση του Δικαστηρίου της 16ης Ιουλίου 1998, C-210/96, Gut Springenheide και Tusky, Συλλογή 1998, σ. I-4657, σκέψεις 30 έως 32). Πρέπει επίσης να υπομνησθεί ότι ο τρόπος με τον οποίο αντιλαμβάνεται το σήμα το ενδιαφερόμενο κοινό, εν προκειμένω ο μέσος καταναλωτής, επηρεάζεται από το επίπεδο της προσοχής του, το οποίο είναι δυνατόν να ποικίλλει αναλόγως της κατηγορίας των οικείων προϊόντων ή υπηρεσιών (βλ. την απόφαση του Δικαστηρίου της 22ας Ιουνίου 1999, C-342/97, Lloyd Schuhfabrik Meyer, Συλλογή 1999, σ. I-3819, σκέψη 26).

43 Επιπλέον, δεν απαιτείται ένα σήμα να παρέχει συγκεκριμένες πληροφορίες σχετικά με την ταυτότητα του παραγωγού του προϊόντος ή του παρέχοντος υπηρεσίες. Αρκεί το σήμα να παρέχει στο ενδιαφερόμενο κοινό τη δυνατότητα να διακρίνει το προϊόν ή την υπηρεσία που αφορά από τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες με διαφορετική εμπορική προέλευση και να συνάγει ότι όλα τα προϊόντα ή όλες οι υπηρεσίες που καλύπτει το σήμα παράγονται, διατίθενται στο εμπόριο ή παρέχονται υπό τον έλεγχο του δικαιούχου του σήματος αυτού, ο οποίος έχει την ευθύνη για την ποιότητά τους (βλ. επ' αυτού την απόφαση του Δικαστηρίου της 29ης Σεπτεμβρίου 1998, C-39/97, Canon, Συλλογή 1998, σ. I-5507, σκέψη 28).

44 Έναντι του πρώτου σκέλους του λόγου, που στηρίζεται σε δυσμενή διάκριση μεταξύ των τρισδιαστάτων σημάτων και των λοιπών σημάτων, πρέπει να υπομνησθεί ότι το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94 δεν κάνει διάκριση μεταξύ διαφόρων κατηγοριών σημάτων. Επομένως, τα κριτήρια εκτιμήσεως του διακριτικού χαρακτήρα των τρισδιαστάτων σημάτων που συνίστανται στη απεικόνιση του ίδιου του προϊόντος δεν διαφέρουν από τα ισχύοντα για τις λοιπές κατηγορίες σημάτων [απόφαση περί της παραλληλόγραμμης ταμπλέτας φέρουσας εγκοπή, προαναφερθείσα στη σκέψη 36 ανωτέρω, σκέψη 50· βλ. επίσης, όσον αφορά το άρθρο 2 της πρώτης οδηγίας 89/104/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1988, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων (ΕΕ L 40, σ. 1), την απόφαση του Δικαστηρίου της 18ης Ιουνίου 2002, C-299/99, Philips, Συλλογή 2002, σ. I-5475, σκέψη 48, και, όσον αφορά το άρθρο 3, παράγραφος 1, στοιχείο β', της οδηγίας 89/104/ΕΚ, τις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Ruiz-Jarabo Colomer της 24ης Οκτωβρίου 2002, στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-53/01 έως C-55/01, Linde κ.λπ., μη δημοσιευθείσες ακόμη στη Συλλογή, σημείο 13].

45 Πρέπει ωστόσο να ληφθεί υπόψη, στο πλαίσιο της εφαρμογής των κριτηρίων αυτών, το γεγονός ότι ο τρόπος με τον οποίο το ενδιαφερόμενο κοινό αντιλαμβάνεται το σήμα δεν είναι απαραίτητα ο ίδιος στην περίπτωση ενός τρισδιάστατου σήματος που συνίσταται στην όψη αυτού τούτου του προϊόντος έναντι της περιπτώσεως λεκτικού, εικονιστικού ή τρισδιάστατου σήματος το οποίο δεν αποτελείται από την απεικόνιση του προϊόντος. Πράγματι, ενώ το κοινό έχει τη συνήθεια να εκλαμβάνει αμέσως τα τελευταία αυτά σήματα ως σημεία που προσδιορίζουν το προϊόν, τούτο δεν ισχύει οπωσδήποτε και όταν το σημείο ταυτίζεται με την όψη αυτού τούτου του προϊόντος (απόφαση περί παραλληλόγραμμης ταμπλέτας φέρουσας εγκοπή, προαναφερθείσα στη σκέψη 36 ανωτέρω, σκέψη 51, και προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Ruiz-Jarabo Colomer, προαναφερθείσες στη σκέψη 44 ανωτέρω, σημείο 12).

46 Από την προσβαλλόμενη απόφαση, ιδίως από τα σημεία 14 και 15 αυτής, προκύπτει ότι το τμήμα προσφυγών εξέτασε το σήμα του οποίου ζητήθηκε η καταχώρηση σύμφωνα με τις ανωτέρω σκέψεις. Επομένως, το τμήμα προσφυγών δεν εφάρμοσε αυστηρότερα κριτήρια για τα τρισδιάστατα σήματα που αποτελούνται από τη μορφή του προϊόντος έναντι των ισχυόντων για τα λοιπά σήματα. Κατά συνέπεια, το πρώτο σκέλος του λόγου της προσφεύγουσας είναι αβάσιμο.

47 Όσον αφορά το δεύτερο σκέλος του λόγου, που στηρίζεται στον ισχυρισμό ότι το τμήμα προσφυγών δεν έλαβε υπόψη την κατάσταση στη σχετική αγορά, από το σημείο 7 της προσβαλλομένης αποφάσεως προκύπτει ότι το τμήμα προσφυγών έλαβε γνώση των επιχειρημάτων της προσφεύγουσας σχετικά με την κατάσταση στην αγορά των απορρυπαντικών προϊόντων. Εντούτοις, δεν δέχθηκε την άποψη της προσφεύγουσας ότι οι καταναλωτές διακρίνουν τα διάφορα απορρυπαντικά προϊόντα που έχουν τη μορφή ταμπλέτας σε συνάρτηση με το σχήμα και το χρώμα της ταμπλέτας αυτής. Στηρίζει την εκτίμησή του αυτή ιδίως στη χρησιμοποίηση συμβατικών σημάτων εκ μέρους των παραγωγών τέτοιων ταμπλετών, η οποία εκφράζει, κατά το τμήμα προσφυγών, τις αμφιβολίες των παραγωγών αυτών έναντι της ικανότητας της εμφανίσεως των προϊόντων να ενεργεί ως ένδειξη της εμπορικής προελεύσεως.

48 Συναφώς, δεν μπορεί να γίνει δεκτή η άποψη της προσφεύγουσας ότι εναπόκειται στο Γραφείο να αποδείξει, βάσει συγκεκριμένων αποδεικτικών στοιχείων, ότι οι καταναλωτές δεν αντιλαμβάνονται την εμφάνιση των ταμπλετών απορρυπαντικών ως ένδειξη προελεύσεως. Πράγματι, πρόκειται για προϊόντα καθημερινής κατανα-

λώσεως που πωλούνται, συνήθως, σε συσκευασίες που φέρουν το όνομα των προϊόντων αυτών και επί των οποίων συχνά τίθενται λεκτικά ή εικονιστικά σήματα ή άλλα εικονιστικά στοιχεία, μεταξύ των οποίων μπορεί να είναι η εικόνα του προϊόντος. Όσον αφορά τα διατιθέμενα με τον τρόπο αυτό προϊόντα, είναι κατά κανόνα δυνατόν να συναχθεί από την κοινή πείρα ότι το επίπεδο προσοχής του μέσου καταναλωτή έναντι της μορφής των προϊόντων δεν είναι υψηλό. Υπό τις συνθήκες αυτές, εναπόκειται στον αιτούντα την καταχώρηση σήματος να αποδείξει ότι η κατάσταση είναι διαφορετική όσον αφορά τις συνήθειες των καταναλωτών στην οικεία αγορά, ενώ δεν μπορεί να υποχρεώνεται το Γραφείο να προβαίνει σε οικονομική ανάλυση της αγοράς ή και σε έρευνες μεταξύ των καταναλωτών προκειμένου να διαπιστώσει σε ποιο βαθμό οι καταναλωτές αυτοί προσέχουν την εμφάνιση των προϊόντων που ανήκουν σε μια συγκεκριμένη κατηγορία. Ο αιτών την καταχώρηση ενός τέτοιου σήματος είναι πολύ καλύτερα σε θέση να προσκομίσει συγκεκριμένες και βάσιμες ενδείξεις επ' αυτού, δεδομένου ότι γνωρίζει την κατάσταση της αγοράς σε βάθος, πράγμα το οποίο επικαλείται η ίδια η προσφεύγουσα.

49 Η προσφεύγουσα διατείνεται ιδίως ότι οι καταναλωτές έχουν «εξασκηθεί» να διακρίνουν τις διάφορες ταμπλέτες απορρυπαντικών ανάλογα με το σχήμα και τα χρώματά τους. Στο πλαίσιο αυτό, έχει γίνει δεκτό με τις αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 19ης Σεπτεμβρίου 2001, που παρατίθενται στη σκέψη 36 ανωτέρω (ιδίως την απόφαση περί της παραλληλόγραμμης ταμπλέτας φέρουσας εγκοπή, σκέψη 61), ότι το ενδεχόμενο να αποκτήσουν οι καταναλωτές τη συνήθεια να αναγνωρίζουν το προϊόν με βάση την όψη του δεν αρκεί για να μην μπορεί να ισχύσει ο λόγος απαραδέκτου που στηρίζεται στο άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94, δεδομένου ότι μια τέτοια εξέλιξη του τρόπου με τον οποίο το κοινό αντιλαμβάνεται το σήμα δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη, σε περίπτωση που αποδειχθεί, παρά μόνο στο πλαίσιο του άρθρου 7, παράγραφος 3, του κανονισμού 40/94. Συναφώς, πρέπει να διευκρινιστεί ότι η «εξάσκηση» την οποία επικαλείται η προσφεύγουσα δεν είναι ισοδύναμη προς τον επίκτητο διακριτικό χαρακτήρα υπό την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 3, του κανονισμού 40/94. Πράγματι, η επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας δεν αφορά το αν ένα συγκεκριμένο σχήμα ενός προϊόντος έχει διακριτικό χαρακτήρα, αλλά επιδιώκει να οδηγήσει το Πρωτοδικείο να λάβει υπόψη τη σημασία την οποία αποδίδει γενικά το ενδιαφερόμενο κοινό στη μορφή μιας συγκεκριμένης κατηγορίας προϊόντων.

50 Απλώς και μόνον το γεγονός ότι η προσφεύγουσα και οι ανταγωνιστές της επέλεξαν διαφορετικά σχήματα και χρώματα για τα στερεά απορρυπαντικά τους και ότι καταβάλλουν προσπάθεια να τα προστατεύσουν ως σήματα δεν αρκεί, ωστόσο, για να συναχθεί ότι το ενδιαφερόμενο κοινό αντιλαμβάνεται τη μορφή των προϊόντων αυτών ως ένδειξη της εμπορικής προελεύσεώς τους.

51 Όμως, ενώπιον του τμήματος προσφυγών, η προσφεύγουσα δεν προσκόμισε συγκεκριμένα αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με το ότι το σχήμα και τα χρώματα που έχουν οι ταμπλέτες απορρυπαντικών έχουν μεγάλη σημασία όταν ο καταναλωτής επιλέγει μεταξύ διαφόρων προϊόντων. Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν μπορεί να προσαφθεί στο τμήμα προσφυγών ότι παρέλειψε να λάβει υπόψη την κατάσταση στη σχετική αγορά.

52 Πρέπει να προστεθεί ότι η προσφεύγουσα δεν προσκόμισε τέτοια αποδεικτικά στοιχεία ούτε και σε μεταγενέστερο στάδιο της διαδικασίας, χωρίς να απαιτείται στην παρούσα υπόθεση να αποφανθεί το Πρωτοδικείο επί του αν μπορεί να λάβει υπόψη, στο πλαίσιο προσφυγής δυνάμει του άρθρου 63 του κανονισμού 40/94, στοιχεία τα οποία δεν υποβλήθηκαν στο τμήμα προσφυγών. Ασφαλώς, η προσφεύγουσα θέλησε να υποβάλει στο Πρωτοδικείο ορισμένα σχετικά στοιχεία όταν, απαντώντας στα μέτρα οργανώσεως της διαδικασίας που έλαβε το Πρωτοδικείο, κατέθεσε υπόμνημα αντιστοιχούν προς υπόμνημα απαντήσεως, συνοδευόμενο από ορισμένα παραρτήματα. Ενεργώντας με τον τρόπο αυτό, εντούτοις, δεν τήρησε τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες μπορεί να κατατεθεί πρόσθετο υπόμνημα, σύμφωνα με το άρθρο 135, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, οπότε δεν ήταν δυνατόν να ληφθούν υπόψη τα άλλα στοιχεία, πέραν της απαντήσεως στα μέτρα οργανώσεως διαδικασίας, τα οποία θέλησε να υποβάλει στο Πρωτοδικείο.

53 Επομένως, το δεύτερο σκέλος του λόγου είναι αβάσιμο.

54 Στο πλαίσιο του τρίτου σκέλους του λόγου ακυρώσεως, προκειμένου να εξακριβωθεί αν το τμήμα προσφυγών παρέλειψε να λάβει υπόψη τον διακριτικό χαρακτήρα του σήματος του οποίου ζητήθηκε η καταχώρηση, πρέπει εξεταστεί η συνολική εντύπωση την οποία προκαλεί η όψη της επίμαχης ταμπλέτας (βλ., κατ' αναλογία, την απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Νοεμβρίου 1997, C-251/95, SABEL, Συλλογή 1997, σ. I-6191, σκέψη 23), πράγμα το οποίο δεν είναι ασυμβίβαστο με τη διαδοχική εξέταση των διαφόρων στοιχείων που χρησιμοποιούνται για την εμφάνιση του προϊόντος.

55 Το τρισδιάστατο σχήμα του οποίου ζητήθηκε η καταχώρηση παρουσιάζεται, όταν παρατηρείται από κάποια πλευρά ή από πάνω, ως ένα παραλληλόγραμμο με μακρές κυρτές πλευρές. Επομένως, δεν διακρίνεται συναφώς από άλλα σχήματα ταμπλετών με κυρτές πλευρές, είτε αυτά είναι στρογγυλά είτε είναι τετράπλευρα. Όταν παρατηρείται από μπροστά, η επίμαχη ταμπλέτα έχει το σχήμα μιας ακανόνιστης ελλείψεως, της οποίας το κάτω άκρο είναι πεπλατυσμένο, παρουσιάζον μικρότερη ομοιότητα με το τραπεζοειδές σχήμα, οι γωνίες του οποίου είναι έντονα στρογγυλευμένες.

56 Το σχήμα αυτό δεν περιλαμβάνεται, αυτό καθαυτό, μεταξύ των βασικών γεωμετρικών σχημάτων, αλλά έχει ένα συνδυασμό χαρακτηριστικών διαφόρων στρογγυλευμένων σχημάτων, ενώ έχει επίσης ομοιότητες με ορισμένα τετράπλευρα σχήματα. Με τον τρόπο αυτό προσιδιάζει ιδιαίτερα προς ορισμένα σχήματα ταμπλετών που χρησιμοποιούνται συνήθως για απορρυπαντικά προϊόντα, ιδίως των στρογγυλών και ωοειδών ταμπλετών, καθώς και, σε μικρότερο βαθμό, των παραλληλόγραμμων ταμπλετών.

57 Όπως ορθά σημείωσε το Γραφείο, οι διαφορές τις οποίες έχει το σχήμα του οποίου ζητείται η καταχώρηση σε σχέση με αυτά τα άλλα σχήματα δεν γίνονται ευκόλως αντιληπτές. Το επίμαχο σχήμα αποτελεί παραλλαγή βασικών σχημάτων που χρησιμοποιούνται συνήθως για τα σχετικά προϊόντα και δεν διακρίνεται επαρκώς έτσι ώστε να παρέχει στο ενδιαφερόμενο κοινό τη δυνατότητα να το αναγνωρίσει και να αγοράσει αργότερα το ίδιο προϊόν, εφόσον αποκόμισε από αυτό θετικές εντυπώσεις, ή να το αποφύγει, εφόσον αποκόμισε αρνητικές εντυπώσεις.

58 Τα στίγματα επί της ταμπλέτας δεν μπορούν να προσδώσουν διακριτικό χαρακτήρα στο σήμα του οποίου ζητείται η καταχώρηση. Πράγματι, η προσθήκη στιγμάτων περιλαμβάνεται μεταξύ των λύσεων που μπορεί εύκολα να φανταστεί κανείς όταν πρόκειται για τον συνδυασμό διαφόρων ουσιών σε ένα απορρυπαντικό προϊόν (βλ., μεταξύ άλλων, την απόφαση περί παραλληλόγραμμης ταμπλέτας φέρουσας εγκοπή, προαναφερθείσας στη σκέψη 36 ανωτέρω, σκέψη 58). Επιπλέον, τα στίγματα αποτελούν σύνηθες στοιχείο στην όψη των στερεών απορρυπαντικών προϊόντων. Το γεγονός ότι τα στίγματα που περιλαμβάνονται στην όψη της επίμαχης ταμπλέτας είναι σχετικά μεγάλα δεν μπορεί να επηρεάσει σημαντικά τον διακριτικό χαρακτήρα του σήματος του οποίου ζητείται η καταχώρηση. Πράγματι, στίγματα περιλαμβάνει κάθε σκόνη αποτελούμενη από ανοιχτόχρωμους και σκουρόχρωμους κόκκους, όταν

αυτή συμπιέζεται προκειμένου να αποκτήσει το σχήμα ταμπλέτας, ενώ οι διαφορές όσον αφορά το μέγεθος των στιγμάτων εξηγούνται εύκολα λόγω του μεγέθους των κόκκων από τους οποίους αποτελείται μια τέτοια σκόνη.

59 Κατά συνέπεια, ορθά το τμήμα προσφυγών θεώρησε ότι η όψη της επίμαχης ταμπλέτας στερείται διακριτικού χαρακτήρα.

60 Το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι, στην αγορά των προϊόντων για πλυντήρια πιάτων, χρησιμοποιούνται μόνον οι παραλληλόγραμμες ταμπλέτες, οπότε κάθε άλλο σχήμα έχει διακριτικό χαρακτήρα, δεν μπορεί να επηρεάσει το συμπέρασμα αυτό. Καταρχάς, όπως εκτίθεται στις σκέψεις 15 και 16 ανωτέρω, μερική παραίτηση της προσφεύγουσας δεν μπορεί να οδηγήσει το Πρωτοδικείο να υπερβεί το πλαίσιο του ελέγχου νομιμότητας της προσβαλλομένης αποφάσεως εξετάζοντας τον διακριτικό χαρακτήρα του ζητούμενου σήματος με βάση περιστατικά διαφέροντα από εκείνα των οποίων επελήφθη το τμήμα προσφυγών.

61 Στη συνέχεια, και αν ακόμα υποτεθεί ότι το τμήμα προσφυγών όφειλε να εξετάσει χωριστά τον διακριτικό χαρακτήρα του ζητούμενου σήματος έναντι των προϊόντων για πλυντήρια πιάτων και έστω και αν αποδειχθεί ότι επί του παρόντος χρησιμοποιείται μόνο το παραλληλόγραμμο σχήμα για τα ως άνω προϊόντα, θα εξακολουθούσε να ισχύει το συμπέρασμα ότι η όψη της επίμαχης ταμπλέτας στερείται διακριτικού χαρακτήρα. Πράγματι, τα λοιπά βασικά γεωμετρικά σχήματα, όπως είναι αυτά που μπορούν να έχουν οι στρογγυλές, οι ωοειδείς, οι τετράγωνες ή οι κυλινδρικές ταμπλέτες, καθώς και οι παραλλαγές τους, ενδέχεται επίσης να χρησιμοποιηθούν για τα προϊόντα αυτά, δεδομένου ότι είναι όλα σχήματα τα οποία μπορεί εύκολα να φανταστεί κανείς όταν πρόκειται για συμπίεση μιας σκόνης με σκοπό την παρουσίασή της με στερεά μορφή.

62 Το γεγονός ότι υφίστανται στρογγυλές, τετράγωνες και ωοειδείς ταμπλέτες στη συγγενή αγορά προϊόντων για πλυντήρια ρούχων συνιστά συγκεκριμένη ένδειξη από την οποία μπορεί να συναχθεί ότι τα ως άνω σχήματα μπορούν επίσης να χρησιμοποιηθούν για προϊόντα για πλυντήρια πιάτων.

63 Το επιχείρημα της προσφεύγουσας ότι το παραλληλόγραμμο σχήμα των ταμπλετών που προορίζονται για πλυντήρια πιάτων αντιστοιχεί προς το σχήμα των υποδοχών τις οποίες φέρουν οι συσκευές αυτές για την τοποθέτηση του προϊόντος δεν αρκεί για την απόρριψη της εν λόγω ενδείξεως. Πράγματι, στις υποδοχές αυτές μπορούν να τοποθετούνται κάλλιστα ωοειδείς ή κυλινδρικές ταμπλέτες, όπως και στρογγυλές ή τετράγωνες, ανάλογα με το μέγεθός τους, με τον ίδιο τρόπο όπως και οι παραλληλόγραμμες.

64 Πρέπει να απορριφθεί επίσης ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας ότι ακόμα και ελάχιστες διαφορές του ζητούμενου σήματος του οποίου ζητήθηκε η καταχώρηση σε σχέση με τα βασικά σχήματα πρέπει να θεωρηθούν εν προκειμένω ως επαρκείς για τη διαπίστωση της υπάρξεως διακριτικού χαρακτήρα, διότι η ποικιλία των σχημάτων που μπορούν να έχουν οι ταμπλέτες απορρυπαντικών είναι περιορισμένη για τεχνικούς λόγους. Ο ισχυρισμός αυτός, και αν ακόμα υποτεθεί ότι υποδεικνύεται, δεν μπορεί, εν πάση περιπτώσει, να δικαιολογήσει τροποποίηση των κριτηρίων εκτιμήσεως του διακριτικού χαρακτήρα.

65 Αφενός, δεν υπάρχει κανένας λόγος για τον οποίο να μπορεί να συναχθεί ότι η εκ μέρους του ενδιαφερομένου κοινού αντίληψη του σχήματος ή της όψεως μιας ταμπλέτας και η προσοχή που επιδεικνύει το κοινό αυτό έναντι των ελαχίστων διαφορών μεταξύ των σχημάτων ή των όψεων των διαφόρων ταμπλετών επηρεάζονται από την τεχνική δυνατότητα ή αδυναμία δημιουργίας σχημάτων που να διαφέρουν κατά πολύ μεταξύ τους.

66 Αφετέρου, και αν ακόμα υποτεθεί ότι είναι πράγματι δυσχερής για τεχνικούς λόγους η δημιουργία ταμπλετών με σημαντικά διαφορετικά μεταξύ τους σχήματα, η καταχώρηση σχημάτων που ομοιάζουν πολύ με τα βασικά σχήματα που χρησιμοποιούνται συνήθως θα αύξανε τον κίνδυνο χορηγήσεως, μέσω του δικαίου των σημάτων, αποκλειστικών δικαιωμάτων σε κάποιον επιχειρηματία τα οποία θα μπορούσαν να παρεμβάλουν προσκόμματα στον ανταγωνισμό στην αγορά των σχετικών προϊόντων. Όμως, οι απόλυτοι λόγοι απαραδέκτου της καταχωρήσεως εκφράζουν ακριβώς την προσπάθεια του κοινοτικού νομοθέτη να αποφύγει τη δημιουργία μιας τέτοιας μονοπωλήσεως (απόφαση περί παραλληλόγραμμης ταμπλέτας φέρουσας εγκοπή, προαναφερθείσα στη σκέψη 36 ανωτέρω, σκέψη 69). Επομένως, δεν είναι δυνατή η επίκληση περιστάσεων που μπορούν να αυξήσουν τον

κίνδυνο αυτό, προκειμένου να δικαιολογηθεί η καταχώρηση σημείου το οποίο δεν μπορεί να πληροί τη λειτουργία του σήματος, δηλαδή να παρέχει στο ενδιαφερόμενο κοινό τη δυνατότητα να διακρίνει το σχετικό προϊόν από τα έχοντα διαφορετική εμπορική προέλευση.

67 Κατά συνέπεια, το τρίτο σκέλος του λόγου ακυρώσεως είναι αβάσιμος.

68 Όσον αφορά τους ισχυρισμούς που προβάλλει η προσφεύγουσα στο πλαίσιο του τετάρτου σκέλους του λόγου ακυρώσεως, οι οποίοι στηρίζονται στη νομολογία και την ακολουθούμενη πρακτική εντός ορισμένων κρατών μελών, καθώς και στην πρακτική του Γραφείου, πρέπει να υπομνησθεί ότι οι καταχωρήσεις που πραγματοποιούνται στο εξής στα κράτη μέλη συνιστούν απλώς στοιχεία τα οποία, χωρίς να είναι καθοριστικά, μπορούν μόνο να λαμβάνονται υπόψη για την καταχώρηση κοινοτικού σήματος [αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 16ης Φεβρουαρίου 2000, Τ-122/99, Procter & Gamble κατά ΓΕΕΑ (Σχήμα σαπουνιού), Συλλογή 2000, σ. II-265, σκέψη 61· της 31ης Ιανουαρίου 2001, Τ-24/00, Sunrider κατά ΓΕΕΑ (VITALITE), Συλλογή 2001, σ. II-449, σκέψη 33, και προαναφερθείσα στη σκέψη 36 ανωτέρω απόφαση περί στρογγυλής κόκκινης και λευκής ταμπλέτας, σκέψη 58]. Οι ίδιες σκέψεις ισχύουν για τη νομολογία των δικαστηρίων των κρατών μελών. Επιπλέον, από τα έγγραφα που προσκομίζει η προσφεύγουσα προς στήριξη των επιχειρημάτων της προκύπτει ότι η πρακτική των εθνικών γραφείων σημάτων σχετικά με τρισδιάστατα σήματα, αποτελούμενα από την απεικόνιση ταμπλέτας για πλυντήρια ρούχων και πλυντήρια πιάτων, δεν είναι ενιαία.

69 Πρέπει να προστεθεί ότι η συντριπτική πλειοψηφία των σημάτων τα οποία αφορούν οι αποφάσεις εθνικών δικαστηρίων και οι καταχωρήσεις εκ μέρους εθνικών γραφείων σημάτων, που επικαλείται η προσφεύγουσα, έχουν διαφορετικά χαρακτηριστικά από το ζητούμενο εν προκειμένω σήμα. Μεταξύ των παραδειγμάτων που επικαλείται η προσφεύγουσα, δύο μόνο καταχωρηθέντα εντός της Γαλλίας σήματα έχουν κάποιες αναλογίες με το επίμαχο, υπό την έννοια ότι είναι τρισδιάστατα, αποτελούνται από μια παραλλαγή ενός βασικού γεωμετρικού τμήματος και κατατέθηκαν χωρίς μνεία κάποιου χρώματος. Εντούτοις, από αυτά τα αποσπασματικά παραδείγματα δεν μπορεί να συναχθεί ότι το τμήμα προσφυγών παρέλειψε να λάβει υπόψη την πρακτική των εθνικών γραφείων σημάτων.

70 Τέλος, όσον αφορά την προβαλλόμενη από την προσφεύγουσα πρακτική του Γραφείου, πρέπει να παρατηρηθεί ότι πραγματικοί ή νομικοί λόγοι περιεχόμενοι σε προηγούμενη απόφαση μπορούν, βεβαίως, να αποτελέσουν επιχείρημα προς στήριξη λόγου αφορώντος παράβαση διατάξεως του κανονισμού 40/94. Ωστόσο, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι εν προκειμένω η προσφεύγουσα δεν επικαλέστηκε, σε σχέση με τις αποφάσεις αυτές, λόγους περιεχομένους στις εν λόγω αποφάσεις οι οποίοι θα μπορούσαν να θέσουν υπό αμφισβήτηση την εκτίμηση του τμήματος προσφυγών όσον αφορά τον διακριτικό χαρακτήρα του σήματος του οποίου ζητείται η καταχώρηση.

71 Συνεπώς, το τέταρτο σκέλος του λόγου ακυρώσεως είναι αβάσιμο.

72 Δεδομένου ότι ο μόνος λόγος ακυρώσεως που προβάλλει η προσφεύγουσα, ο οποίος στηρίζεται σε παράβαση του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94 είναι αβάσιμος, η προσφυγή πρέπει να απορριφθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

73 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Επειδή η προσφεύγουσα ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα, σύμφωνα με το σχετικό αίτημα του Γραφείου.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (δεύτερο τμήμα)

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή.

2) Καταδικάζει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Moura Ramos Pirrung Meij

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 5 Μαρτίου 2003.

Ο Γραμματέας

H. Jung

Ο Πρόεδρος

R. M. Moura Ramos